

Orosz triptichon

1. Gumiljov a Csekában*

A börtönőrök ólomlábait
Ólomgolyók váltják fel holnap reggel;
Már hallom: szürke angyalszárnyaik-
Kal surrogva hogy kísérnek a Mennybe.

Fehér ingemet egyszer, de csak egyszer,
Átűti majd forradalmuk színe;
Mint zászlajuk, a vérem bíbor selyme
Kibomlik, ellobog a Semmibe.

Ólomgolyóként szálltam volna én át,
Szürkén a tarka földi életen, –
Meglelte mégis a költői vénát
És megcsapolta a Történelem.

Holnap az ég tarkóján felpiroslik
A Napkorong, mint kegyelemlövés
Kerek sebe; s a világról lefoszlik
Létem: azaz maga a Létezés.

Mert nem leszek, s ha nem leszek, ki tartja
Atlaszként ezt a glóbuszt még tovább?
Vagy tán verssor-vetéseim, kihajtva,
Teremnek új Oroszhont, Afrikát?

Ólomgolyóként átsurrantam én a
Világon, s úgy szállt vélem, mint soha
Még senkivel, az égen át a néma
Kométa: az Orosz História.

**Nyikolaj Gumiljov, Anna Ahmatova első férje, az Afrika-kutató és háborús hős volt a bolsevik forradalom első költő-áldozata. 1921 augusztusában tartóztatta le és végeztette ki – koholt vádak alapján – a pétervári Cseka. Gumiljov halála az orosz értelmiséggel való leszámolás nyitányát jelentette.*

2. Jeszenyin az Angleterre-ben*

Már szétterjedtem vörösen, akárha
Borfolt, a mocskos terítőre öntve;
Széthulltam – üvegpoharak szilánkja –,
Pincér kezéből részegen kiütve.

Ott voltam mindenütt – engem citáltak
Cuppogva-kéjjel, mint itallapot;
De rádöbbsentem, hogy mindez csalás csak,
És hogy sehol, ha mindenütt vagyok;

Hogy rám is az vár, ami bárki sorsa:
Ahogy kenyérből, húsból a fasírt,
Gyúratom én is, megborsozva-sózva,
S hallom szférák zenéjeként a zsírt

Sercegni... Bár nem váltam jó szakáccsá
E korban, kása mellé jó leszek;
S felismerik a faggyús húspogácsák
Között vadabb, rjazányi ízemet.

Eméssze meg a vendéglői lárma
E verset is, hadd öblítse le vodka!
Mégis tovább él, odatetoválna
A lágerektől keshedt mellkasokra.

**Angleterre – leningrádi szálloda, ahol Szergej Jeszenyin 1925 decemberében öngyilkos lett.*

3. Cvetajeva Jelabugában**

Oroszthonban tud így csak sisteregni,
Végighúzva a doboz peremén,
S foszforos lángra gyulladni a Semmi-
Be görbülő, svédgyufaszál-Remény.

Csak itt, hol minden hajnal, alkony dráma;
S mint sűgőpéldány gyűrött lapjai,
Lepkéz a hó, és elfedik a Káma

Jegét Tatyána vallomásai.

Hókása, jég – lány hangjaink hazáját
Takarják, és a vég Jelabuga,
Hol jégsírban Jevgényij múmiáját
Leli fel az archeológia.

De égnek itt a puskinsi szavak mind, –
Elfeketült az izzó déli Nap,
Mint krumpli, mit parázsból kell kikapni, –
S a héjára felhőkorom tapad.

Elfogadom az odavetett koncot,
Tál mosogatólé: szenteltvizem, –
Hurokká megkötöm a horizontot,
S föllendülök tehozzád, Istenem.

***Marina Cvetajeva, családját követve, fiával együtt 1939 nyarán tért vissza párizsi emigrációjából Moszkvába. De férje és Ariadna lánya néhány hónap múlva eltűnt a légerek poklában, őt pedig – a háború kezdetén – a „szovjet” írókkal együtt az Uralba evakuálták. Munkához, megélhetéshez nem jutott, még egy mosogatói állásra is hiába pályázott, – végső elkeseredésében 1941. augusztus 31-én felakasztotta magát. Fia három évvel később elesett.*

(A [Kormos István és Baka István versei](#) című kötetből.

[← Előző oldal](#)

[Következő oldal →](#)